

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

Cap. 1. Quid & quotuplex matrimonium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

delata, quam consuetudinem approbat D. Tho-
mas in 4. dist. 27. quæst. 2. art. 1.

PARS ALTERA.

De matrimonio secundum se.

CAP. I.

Quid & quotuplex matrimonium sit.

Matrimonium à præcipuo fine, qui est prolis
generatio nomen accipit: dictum est enim.
quia mulier nubit, ut mater fiat. Definitur verò,
vir & fœminæ coniunctio in diuiduam vitæ so-
cietatem retinens. Sensus est, quod matrimo-
nium sit perpetua & indissolubilis coniunctio, seu
perpetua obligatio viri & mulieris orta ex consensu
verborum, aliisue signis expresso. Eiusdem
obligationis meminit Apost. 1. Cor. 7. *Vxori vir de-*
bitum reddat, similiter autem & vxor viro, cuius ratio-
nem subiungit: *Mulier sui corporis potestatem non ha-*
bet, sed vir: similiter autem & vir sui corporis potestatem
habet, sed mulier. Vbi notandum hanc potesta-
tem in corpore coniugis esse quidem ius in rem,
sed non propriè dominium ne fateri cogamur, al-
terius mancipium seu seruum esse. Est
enim ius vtendi corpore coniugis ad opus gene-
rationis, ad eum modum, quo alicuius vtendi a-
lio orto ad certum finem, cõcedi solet. Dicitur ve-
ro in definitione indiuidua societas i. e. indissolu-

Gggg 2 bilis,

bilis, idque ob commodum prolis generanda meliusque educanda.

- 2 Triplex est matrimonium primò legitimum, quod legitimo consensu inter personas non impeditas constitutum est, quale etiam inter infideles esse solet: secundò Ratum includit in se legitimum & addit rationem sacramenti, per quam maiorem firmitatem & indissolubilitatem acquirit, unde infidelium matrimonium dissolui potest; Tertiò Consummatum, carnali copula perfectum.
- 3 B. Virgo verum cum Iosepho matrimonium cõtraxit iuxta Matth. i. Noli timere accipere Mariam coniugem tuam. Nam licet B. Virgo continentiae voto obstricta, tamen cum consensus & obligatio ad copulam sit de essentia matrimonij dicitur B. Virgo consensisse in copulam carnis, quoad potestatem, siue actum primum, non autem consensisse quoad actum secundum, seu actualem usum eius potestatis. Etenim licet quatenus erat ex parte contractus matrimonialis, quem iure cù Iosepho inierat, obligata fuerit ad reddendum debitum carnis si ille exigeret, ex altera tamen parte ex certa Dei reuelatione cognouit, Iosephum huiusce debitum nunquam exacturum esse, Quare castissima Virgo à voti sui violatione securam, volente ac præcipiente Domino in coniugium consensit, sed in actualem eius usum simpliciter ac directè non consensit.
- 4 Si coniuges post legitimam in religione professionem carnaliter copulantur, sacrilegium committunt, sed non fornicationem. Hinc si per dispensationem

dispensationem absoluuntur à votis continentiae si-
 ne vlla noua pactione matrimonio vti possunt:
 Nam obligatio matrimonii permansit radicaliter
 ne quoad actum primum, licet per accidens im-
 editum fuerit quoad actum secundum.

C A P. I I.

De Matrimonio, quatenus est sacramentum.

Matrimonium in lege noua inter fideles est sa-
 cramentum à Christo institutum, in lege
 noua; nam licet in veteri fuerit figura, & sacrum
 magnum efficax ex opere operato sanctificantem
 gratiam conferens sicut in noua lege. Nam *gratia*
veritas per Iesum Christum facta est, Iohannis 1.
 Porro dixi inter fideles, nam qui fidem in baptismo
 professi non sunt, nullis sacramenti capaces sunt,
 unde sequitur, si baptizatus cum Catechumena
 dispensatione Papæ matrimonium contrahat,
 contra parte sacramentum fore, cum enim Con-
 tactus matrimonij inter virum & uxorem vnicus
 est, & sacramentum vnicum significans vnā
 coniunctionem Christi cum Ecclesia, sequitur,
 utramque personam sacramenti capace[m] esse o-
 portere; quemadmodum ex vtraque persona ad
 contrahendum habilis esse debet. Nunc probatur
 assertio primò ex Apost. ad Ephes. *Sacramen-*
tum hoc magnum est, ego autem dico in Christo & Ecclesia.
 Quare paulo ante dixerat: *Viri diligite uxores vestras*
sicut & Christus dilexit Ecclesiam & se ipsum tradidit
pro ea vt illam sanctificaret. Cum igitur Deus insti-
 tuerit

Gggg 3